

Notiks publiskā apspriešana par ielu nosaukumu maiņu

Jau kopš 2023. gada sākuma Valmieras novada pašvaldība aktīvi strādā pie ielu nosaukumu maiņas procesa. Šāds lēmums pieņemts gan pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, gan arī pēc iepriekš saņemtajām iedzīvotāju vēstulēm ar lūgumu atbrīvoties no padomju un nacistisko režīmu slavinošiem simboliem, tajā skaitā ielu nosaukumiem, novada pilsetās un pagastos.

Mainīt ielām nosaukumus nosaka arī likuma «Par padomju un nacistisko režīmu slavinošu objektu eksponēšanas aizliegumu un to demontāžu Latvijas Republikas teritorijā» 3. pants. Pamatojoties uz to, 2023. gada martā pašvaldībā izveidoja «Ielu nosaukumu izpēti un izvērtēšanas darba grupu», kuras sastāvā gan pašvaldības darbinieki, gan vēs-

turnieki un muzeju pārstāvji izvērtēja novadā esošās ielas, kurām atbilstoši likumam būtu jāmaina nosaukums.

Darba grupa izvērtēja 9 ielas Valmieras novadā, 7 ielām nolēma nosaukumu mainīt – Andreja Upīša iela, Leona Paegles iela un Riharda Gredzena iela Valmierā, Pionieru iela Valmiermuižā, Oktobra iela Matīšos, Jāņa Vintēna iela Burtņiekos un Uzvaras iela Sedā, bet divām ielām – Pleskavas ielai un Linarda Laicena ielai – nosaukumu saglabāt.

Priekšlikumus ielu nosaukumu maiņai piedāvāja gan darba grupas eksperti, gan iedzīvotāji, jo ielu nosaukumu maiņas procesā iesaistīta arī sabiedrība. Kopš pavasara pašvaldība aicināja iedzīvotājus sūtīt savus priekšlikumus un piedalīties aptaujā, tāpat sa-

ņemti arī kolektīvi iesniegumi par iedzīvotāju iebildumiem un priekšlikumiem.

Lai arī lēmumu par ielu nosaukumu maiņu pieņem deputāti atklātā balsojumā domes sēdē, pašvaldībai ir pienākums iesniegt Valsts valodas centrā (VVC) saskaņošanai lēmumu projektus par oficiālo vietvārdu piešķiršanu vai maiņu, ko VVC izvērtē atbilstoši noteikumos paredzētajiem kritērijiem un sniedz atzinumus par lēmumu projektu atbilstību vai neatbilstību vietvārdu informācijas noteikumu prasībām. Tikai pēc šāda atzinuma saņemšanas dome ir tiesīga izskatīt jautājumu un pieņemt lēmumu par attiecīgās ielas nosaukuma maiņu.

Jau procesā pašvaldība VVC sniedza informāciju par iedzīvotāju priekšlikumu Riharda Gre-

dzena ielu pārdēvēt par Gredzena vai Gredzenu ielu vai piemēru – Leona Paegles ielu pārdēvēt par Paegles vai Paegļu ielu, par ko VVC eksperts atbildēja, ka ielām jāpiešķir pilnīgi jauns nosaukums, kas skaniski neasociējas ar attiecīgo personu uzvārdiem.

Ņemot vērā aptaujas, kas norisinājās no 1. jūlija līdz 1. septembrim, rezultātus, dažām ielām ir tikai viens priekšlikums nosaukuma maiņai, citām – vairāki.

Tāpēc no 2023. gada 21. novembra līdz 20. decembrim Valmieras novada pašvaldība organizē publisko apspriešanu, kuras laikā iedzīvotājiem vēlreiz jāsniedz savu atbalstu vai noraidījums jau izvērtētiem un akceptējamiem priekšlikumiem par ielu nosaukumu maiņu.

Ar informatīvajiem materiāliem

par ielu nosaukumu maiņu Valmieras novadā līdz 2023. gada 20. decembrim var iepazīties un iesniegt aptaujas lapu Valmieras novada pašvaldībā (Lāčplēša iela 2, Valmiera) apmeklētāju pieņemšanas darba laikā, Valsts un pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros visā novadā, kā arī Valmieras novada bibliotēkās to darba laikā. Aptaujas lapu var iesniegt arī elektroniski – parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, nosūtot uz elektroniskā pasta adresi pasts@valmierasnovads.lv.

Pēc publiskās apspriešanas Valmieras novada pašvaldība informāciju apkopotā veidā sniegs deputātiem, par ko notiks balsojums kārtējā Valmieras novada pašvaldības domes sēdē.

Elīna Upīte

Valmieras novada pašvaldībā

Sadzirdiet mūs!

Latvijas lauksaimnieki ar video aicinājumu un atklātu vēstuli vērsas pie ministriem un Saeimas deputātiem

Ar bažām par ēnu ekonomikas strauju atgriešanos augļu, ogu un dārzeņu nozarē, kas negatīvi ietekmēs valsts budžetu un kropļos konkurenci, Latvijas lauksaimnieki ar video aicinājumu un atklātu vēstuli ir vērsušies pie valdības ministriem un Saeimas deputātiem saglabāt samazināto 5% PVN likmi Latvijai raksturīgajiem dārzeņiem, augļiem un ogām. Organizāciju pārstāvji norāda: ja nodoklis tiks palielināts, šobrīd izskaustie PVN shēmatāji var no jauna atsākt savu rūpalu, kas godprātīgo lauksaimnieku saimniecībām var izrādīties liktenīgi.

Latvijā lielākās lauksaimniecības nozaru nevalstiskās organizācijas – biedrība «Zemnieku saeima», biedrība «Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome», biedrība «Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācija», biedrība «Latvijas Augļkopju Asociācija», biedrība «Latvijas Dārziņi», biedrība «Latvijas Augļu un dārzeņu tirgotāju asociācija», kā arī kooperatīvā sabiedrība «Baltijas dārzeņi» un kooperatīvā sabiedrība «Mūsmāju dārzeņi» – kopā pārstāv Latvijai tik nozīmīgās lauksaimniecības un tirdzniecības nozares, lielas un mazas zemnieku saimniecības, uzņēmumus, individuālus audzētājus.

Organizāciju atklātā vēstule: Mēs pārstāvam tos, kuri nozarē strādā jau daudzus gadus un kas vēl tikai kaļ plānus par savu saimniecību, kuru attīstīt, lai pabarotu savu ģimeni un Latvijas sabiedrību.

Domājams, ka gan jūsu, gan arī mūsu mērķis ir dzīvot drošā un pārtikušā valstī. Apzinoties, ka šis mērķis ir atkarīgs no godprātīga un uz vienu mērķi virzīta kopīga darba.

Mēs apzināmies, ka, izvērtējot un balsojot par 2024. gada Latvijas valsts budžetu, katrs no jums būs izvēles priekšā par prioritāšu piešķiršanu kādai no nozarēm.

Tācu mēs gribam vērst jūsu uzmanību, ka, atbalstot Finanšu ministrijas ieceri nepagarināt samazināto 5% PVN likmi Latvijai raksturīgiem dārzeņiem, augļiem un ogām, jūs automātiski atbalstīsiet krāpniekus un shēmatājus. Diemžēl šie

darboņi tiešā nozīmē jau no nākamā gada 1. janvāra nekaunīgi atņems naudu veselības, izglītības, aizsardzības, iekšlietu nozarēm. Policistiem un ugunsdzēsējiem, skolotājiem, ārstiem un medmāsām, pensionāriem utt.

Pirms vairāk nekā pieciem gadiem tieši PVN karuseļu shēmatāji nekaunīgi apzaga valsti, izmantojot PVN likmju starpību starp Latvijā tirgotu produkciju un ievesto (atgādinām, ka importa produktu no Eiropas Savienības (ES) PVN likme ir 0%).

Valdība ir daļēji ieklausījies mūsu prasībā pārskatīt 21% PVN likmes noteikšanu konkrētajai produktu grupai, kā alternatīvu piedāvājot 12% PVN. Diemžēl 5% PVN likmes palielināšana uz 12% PVN likmi jebkurā gadījumā būs liktenīga daudzu lauksaimnieku turpmākajai spējai izdzīvot un iecirtis milzīgu robu valsts budžetā.

Atbalstot 12% PVN likmi Latvijai raksturīgiem augļiem, ogām un dārzeņiem, jūs atbalstīsiet ēnu ekonomikas darboņu rūpalu!

Lūk, galvenie secinājumi no Zemkopības ministrijas prezentācijas par galvenajiem nozares un valsts ekonomikas ieguvumiem kopš spēkā (2017. gads – 2022. gads) ir 5% PVN likme Latvijai raksturīgiem dārzeņiem, augļiem un ogām (visa prezentācija pievienota arī jums adresētajā sūtījumā):

1. Vai Latvijas lauksaimniecības nozare tiešām jāglābj no importa produktu pieplūduma? Tikai fakti!

Kopumā 2022. gadā, salīdzinot ar 2017. gadu, dārzeņu, augļu un ogu imports pēc apjoma ir pieaudzis par 23%. Līdz ar to matemātika ir vienkārša. «Pelēkie» darboņi pēdējo 5 gadu laikā pierimuši, līdz ar to redzam gandrīz reālus importa datus. Kas notiks pēc gada? Šie dati būtiski samazināsies, jo liela daļa no ievestā importa oficiāli netiks uzrādīta! Tātad valstij no šī «darījuma» būs tikai minūsi, nevis plusi! Būtiska daļa no ievestajiem augļiem, dārzeņiem un ogām tiek pārstrādāti un jau gatavas produkcijas veidā tiek eksportēti no valsts.

2. Vai tiešām nozare stagnē, kā minējusi Finanšu ministrija? Atkal tikai fakti: augļu un ogu saražotā vērtība pēdējo

piecu gadu laikā Latvijā ir dubultojusies, Latvijā ierindojot trešajā vietā ES aiz Luksemburgas un Slovēnijas. Dārzeņu saražotā vērtība pieaugusi par 25% un ir vīrs ES vidējā rādītāja. Kartupeļu saražotā vērtība ir pieaugusi par 57%, Latvijā ierindojot sestajā vietā.

3. PVN reģistrēto nodokļu maksātāju skaits augļu, ogu un dārzeņu audzētāju nozarē ir palielinājies par 16%, tātad šie audzētāji ir izvēlējušies legalizēt savus darījumus, turpretī PVN reģistrā reģistrēto augļu, ogu un dārzeņu vairumtirgotāju un mazumtirgotāju skaits ir samazinājies par 27%. Ko tas nozīmē? Tikai to, ka šo nodokļu maksātāju finansālā motivācija bija izvairīties no PVN maksāšanas un līdz ar PVN samazinātās likmes ieviešanu tiem vairs nav izdevīgi izvairīties no PVN maksāšanas.

4. Kopš PVN samazinātās 5% likmes ieviešanas PVD konstatē aizvien mazāk gadījumu, kad augļu, ogu un dārzeņu tirgotāji ir pārkāpuši atbilstības un kvalitātes prasības. Tas liecina, ka ir mazinājusies uzņēmēju darbošanās ēnu ekonomikā.

Kādi ir galvenie riski, ja nobalsosiet par 12% PVN likmi Latvijai raksturīgiem dārzeņiem, augļiem un ogām?

1. Pētījumi liecina, ka ēnu ekonomika nozarē samazinās no 7% PVN likmes piemērošanas Latvijai raksturīgiem dārzeņiem, augļiem un ogām. Savukārt, kāpinot samazināto PVN likmi no 5% uz 12%, ēnu ekonomikas rādītāji atkal nenovēršami pieaugs, kas ir pretrunā ar valsts vienu no izvirzītajām prioritātēm apkarot ēnu ekonomiku Latvijā.

2. Ēnu ekonomika augļu un dārzeņu tirgū ir samazinājusies, tomēr PVN shēmas atjaunosies, tiklīdz tas būs izdevīgi.

3. Būtiski pieaugs importa produktu iepirkums un patēriņš Latvijā tirgū. Pārstrādes nozare būs ieinteresēta iegādāties importa dārzeņus un augļus, jo tos iespējams ievest no citām Eiropas Savienības valstīm ar 0% PVN. Piemēram, šobrīd vietējās un importa produkcijas cenas ir ļoti konkurētspējīgas, bet situācija krasi mainīsies no 2024. gada 1. janvāra.

4. Strauji samazināsies importa produkcijas izsekojamība. Pieaugot ēnu ekonomikas apjomam, Latvijā būtiski palie-

lināsies importa produkcijas apjoms, tai skaitā arī no trešajām valstīm. Tas nozīmē, ka Latvijas patērētājam daudz vairāk tiks pārdoti produkti, kuru audzēšanā izmantoti ES neregistrēti un aizliegti augu aizsardzības līdzekļi, būtiski ietekmējot kopējo tirdzniecībā nopērkamo dārzeņu, augļu, ogu kvalitāti un drošumu.

5. Būtiski, ka pretēji valdības nodomam atbalstīt vietējos lauksaimniekus, realizējot ieceri atcelt samazināto PVN likmi, Latvijā pārpludinās zemas kvalitātes importa produkcija. Mūsu audzētāji netiks atbalstīti, bet iznīcināti!

6. Vēl iespējamas lielākas shēmas attiecībā uz izcelsmes valsts norādīšanu. Pastāvēs augstāks risks, ka importa augļi, ogas un dārzeņi tiks norādīti kā Latvijā audzēti, notiks klaja patērētāju maldināšana.

7. Par paaugstinātās PVN likmes izraisīto cenu kāpumu maksās visi Latvijas iedzīvotāji, tajā skaitā pensionāri, daudz bērnu ģimenes un katrs no mums.

8. Ir jāsaprot, ka PVN ir patēriņa nodoklis, kas tiek iekļauts preces vai pakalpojuma cenā, un to samaksā preces vai pakalpojuma gala patērētājs. Arī valsts pašvaldību iestādes, armija, slimnīcas, pansionāti, cietumi, Saeimas ēdnīca utt. pārkaugļus, ogas un dārzeņus, līdz ar to maksā PVN kā gala pircējs – jo augstāks PVN, jo vairāk jāmaksā! Vai tas ir ierēķināts budžetā un ir pielikts pie izmaksām?

Valdības vīri un sievas pārspīlē, sakot, ka Latvija ir pārpludināta ar importa dārzeņiem, augļiem un ogām! Diemžēl šie secinājumi tiek izdarīti, ne līdz galam profesionāli izvērtējot datus par importa statistiku. Tāpēc mūs, vietējās produkcijas audzētājus, esot jāglābj!

Mūs nevajag glābt! Ir vienkārši jāļauj mums turpināt strādāt, nemainot samazināto 5% PVN likmi! Latvijas lauksaimnieku organizācijas aicina patērētājus ikdienā izvēlēties Latvijā audzētus augļus, dārzeņus un ogas.

Mēs aicinām – sadzirdiet mūs un esiet atbildīgi par savu lēmumu! Īstermiņa mērķis «salāgot ciparus» neattaisnos ilgtermiņa sekas!